

„Kuća moje baštine“ – spoj tradicije i modernog načina življenja

Aleksandra Berić¹, Tihana Sudarić², Ana Crnčan²

¹*Studentica poslijediplomskog sveučilišnog doktorskog studija smjer „Agroekonomika“, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku, Vladimira Preloga 1, Osijek, Hrvatska (aberic@fazos.hr),*

²*Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilišta J.J.Strossmayera u Osijeku, Vladimira Preloga 1, Osijek, Hrvatska*

SAŽETAK

Kao posljedica fenomena proizašlog iz današnjeg urbanog brzog stila života, kod velikog broja stanovništva javlja se želja za povratkom prirodi. Postojeći prirodni i kulturni resursi slavonskog kraja pogoduju razvoju agroturizma, a time se otvara bezbroj mogućnosti razvoja nekog ruralnog područja. Uz razvoj ruralnog turizma dolazi do razvoja i unapređenja poljoprivredne proizvodnje, svih uslužnih djelatnosti obiteljskog gospodarstva, a posebno njihove ekonomske stabilnosti uvođenjem nepoljoprivrednih djelatnosti u ponudu kao dodatnog izvora prihoda. Razvojem ruralnog turizma potiče se revitalizacija ruralnih područja, doprinosi se valorizaciji kulturne baštine i stvaranju cjelogodišnjeg turističkog proizvoda, odnosno ublažavanju sezonskog karaktera turizma. Predstavljanjem slučaja „Kuća moje baštine“ kao primjera dobre prakse u agroturizmu, cilj je bio sagledati doprinos ovog agroturističkog objekta razvoju identiteta turističke destinacije Nova Gradiška, te otkriti kako i na koji način novi turistički objekt obogaćuje lokalnu ponudu. U radu su primjenjene SWOT i PESTLE analiza koje prikazuju moguće čimbenike i izazove za razvoj replike etno-kuće. Uočava se važna uloga lokalnih turističkih zajednica koje su zadužene za razvoj turizma. U svom sustavnom i koordiniranom radu, turističke zajednice zadužene su prepoznati sve potencijale lokalnog ruralnog područja i ujediniti sve sudionike, kako bi uspješno nadvladali slabosti i prijetnje s kojima se suočavaju.

Ključne riječi: ruralni turizam, lokalna ponuda, nepoljoprivredne djelatnosti, revitalizacija ruralnih područja, „Kuća moje baštine“

UVOD

U ovom radu primjenjuju se dvije ekonomske metode u analizi agroturističkog objekta „Kuća moje baštine“, koji na moderan način spaja tradiciju i kulturnu baštinu s potrebama

današnjeg turizma. Svi prirodni, kulturni i tradicijski potencijali malih sredina ukazuju na mogućnost razvoja malih poljoprivrednih gospodarstava i ruralnog turizma na cijelom

području Republike Hrvatske, a posebno u Slavoniji. Mala poljoprivredna gospodarstva u Republici Hrvatskoj sve češće se susreću s problemima neekonomične proizvodnje zbog koje ne mogu opstati na tržištu. Prema informacijama o statističkim pokazateljima turističkog prometa, kontinentalna Hrvatska je u 2024. ostvarila 6,4 % noćenja, što je u usporedbi s ostalim regijama Hrvatske slabo posjećeno područje u državi. Ovaj pretežito ruralan prostor posjeduje komparativne prednosti, a izrazito je siromašan u inovativnosti kroz novoostvarene turističke atrakcije koje bi trebale biti integrirane kroz daljnju diversifikaciju proizvoda s nekom drugom aktivnošću korisnom za društvo (Sudarić i sur., 2018). Jedno od potencijalnih mogućih rješenja ove situacije zasigurno je i diverzifikacija proizvodnje, odnosno nadogradnja poljoprivredne djelatnosti nepoljoprivrednim djelatnostima s ciljem otvaranja novih radnih mjesta u ruralnim područjima uz stvaranje dodatnih prihoda. Činitelji razvoja ruralnoga turizma su i autohtoni proizvodi koji su

prepoznatljivi te predstavljaju kako lokalni tako i regionalni identitet određenog ruralnog prostora (Deže i sur., 2018). Time se osigurava bolja ekonomska stabilnost, a ruralni krajevi se pretvaraju u mjesta atraktivna za život mladih i dolazak posjetitelja. Poseban naglasak treba dati uvođenju novih djelatnosti u ruralnom turizmu na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, jer postojeća obiteljska gospodarstva posjeduju veliki potencijal za razvoj istih. Razvojem i diverzifikacijom ponude ruralnog turizma utječe se na produljenje sezone, zapošljavanje lokalnog stanovništva i njihov ostanak na tim prostorima, a kroz plasman autohtonih proizvoda na gospodarstvu, ekonomska stabilnost raste i time se uravnotežuje razvoj gospodarstva i prepoznatljivost regije kroz gastronomske specifičnosti kraja. Predmet istraživanja rada su utjecaji turističke aktivnosti na razvojne mogućnosti ruralnog prostora kroz studiju slučaja poljoprivrednog gospodarstva „Berić“ koje je provelo projekt „Kuća moje baštine“ uvođenjem nove usluge i turističke ponude.

MATERIJAL I METODE

Istraženi su i analizirani čimbenici vanjskog i unutarnjeg okruženja na obiteljskom gospodarstvu „Berić“ temeljem kojih su izrađene PESTLE analiza i SWOT analiza (Strengths – snage, Weaknesses – slabosti, Opportunities – mogućnosti, Threats – prijetnje) s ciljem prepoznavanja i analize prijetnji i prilika te procjene slabosti i snaga

koji individualno ili sinergijski djeluju na razvoj ruralnog turizma na tom gospodarstvu (Crnčan i sur., 2018). PESTLE analiza omogućava strukturiranu analizu sektora ili poduzetničkog projekta iz šest različitih aspekata. Ime dolazi od engleskog akronima koji označava početno slovo svakog polja matrice 2x3 (Tablica 1).

Tablica 1. Matrica PESTLE analize

Političko okruženje	Ekonomsko okruženje
Socijalno okruženje	Tehnološko okruženje
Pravno okruženje	Ekološko okruženje

Izvor: Štefanić, 2015.

PESTLE analiza je analiza političke, ekonomske, socijalne, tehnološke, pravne i ekološke okoline, koja unutar glavnih čimbenika okruženja identificira najvažnije podčimbenike koji su ocijenjeni s obzirom na smjer utjecaja, a mogu biti pozitivni i negativni. Boduju se ocjenama od +5 do -5 s obzirom na važnost odnosno intenzitet djelovanja određenog podčimbenika, što se boduje ocjenama od 1 do 10 (Kristić i Zmaić, 2012), kao što je prikazano.

Ocjene se množe, potom zbrajaju za svaki podčimbenik, a nakon toga se zbrajaju ocjene svih čimbenika okoline. Maksimalan pozitivan rezultat u ovoj analizi slučaja za čimbenike

okoline može biti +1000, što predstavlja idealne uvjete koji ne postoje ni u jednom poslovanju i nemoguće ga je ostvariti. Maksimalan negativan rezultat može biti -1000 koji predstavlja u potpunosti negativne i destimulirajuće uvjete okoline. Pozitivan rezultat analize znači da je riječ o prilici koju djelatnost može iskoristiti za svoj daljnji rast i razvoj, a ako je rezultat analize negativan to znači da prilike za razvoj nisu povoljne i djeluju kao potencijalne prijetnje. (Kristić i Zmaić, 2012).

Korištenjem ove dvije analize okruženja moći ćemo jasno procijeniti budući uspjeh u poslovanju gospodarstva i analizirati kako svi čimbenici utječu na cjelokupno poslovanje.

REZULTATI I RASPRAVA

Primarni element ponude su resursi zemlje te njima treba ispravno upravljati kako bi se postigao uspjeh kroz zadovoljavanje svih potreba turista. Jako je važno orijentirati ponudu ka većoj kvaliteti proizvoda ili usluga i individualnom aspektu ponude prema svakom turistu, ovisno o njegovim potrebama. Čimbenik privlačenja turista za dolazak i posjet određenoj destinaciji je njena atraktivnost. Elementi koji turiste privlače podrazumijevaju klimu, prirodne resurse i kulturne znamenitosti. Također je važno efikasno korištenje prostora, ulaganje u kvalitetnu infrastrukturu, prometna povezanost kao i pristupačnost destinacije (Kušen, 2002). Autohtona tradicionalna jela i pića i vina iz domaće proizvodnje sastavni su dio ponude ruralnog turizma, a njima se pridružuju usluge poput smještaja i uključivanje turista u tradiciju i običaje sredine. Također je iznimno važno turistima pružiti mogućnost uvida u poljoprivrednu proizvodnju, te mogućnost sudjelovanja u raznim aktivnostima, igrama ili poslovima vezanima za ruralna područja i

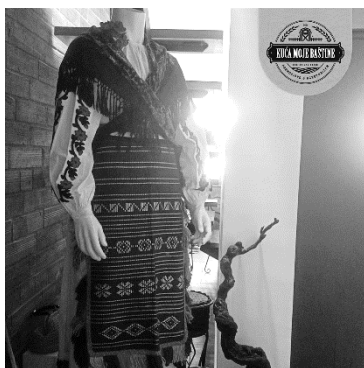
gospodarstvo. Svaka aktivnost na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu može se obogatiti na određeni kreativan način, tako da ona bude zanimljiva turistu, prilagođena trendovima na tržištu, inovativna, zanimljiva i prilagođena potražnji koju određuju domaćin i gosti (Franić i Grgić, 2002). U ovom radu izdvajamo ponudu jednog od mnogih primjera dobre prakse s individualnim pristupom gostima koji se razvio u ruralnom području. Objekt „Kuća moje baštine“ nalazi se na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu „Berić“ u naselju Ljupina u Novoj Gradiški. Cilj prilagodbe ponude je upravo kreiranje alternativnog doživljaja kojemu je svrha zadovoljiti trenutne potrebe turista. Turistički doživljaji obuhvaćaju interakciju i sudjelovanje turista u turističkom sustavu destinacije. Primjeri alternativnog doživljaja su svakako mnoge novogradiške manifestacije i nove biciklističke ture. Pored obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva „Berić“ prolazi „Posavska poučna cesta“ koja na sjajan način

spaja gastronomiju, povijest, arheologiju, folklor i pučku baštinu te jedinstvene pejzaže prirodnih ljepota Posavine, koji su idealni za obiteljsku i rekreativnu vožnju biciklom. Cesta vodi kroz slavonsku šumu i duž toka rijeke Save. Idealna lokacija, povijest obitelji i desetljeća bavljenja poljoprivredom, dali su dobre temelje za realizaciju projekta (www.slavonia-bike.com, 2024). Istraživanjem istočne Hrvatske utvrđeno je da je prevladavajuća dob nositelja agroturističkih objekata 46 – 55 godina (56,25 %). Najveću zastupljenost u Slavoniji imaju objekti koji su registrirani i posluju kao obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) s 81,25 %, dok je manji broj njih registriran kao obrt (18,75 %) (Deže i sur., 2018). Vlasnik obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva u Ljupini treća je generacija u obitelji Berić koja se bavi poljoprivredom. Obitelj Berić ima dugogodišnju tradiciju bavljenja ratarstvom i svinjogojstvom, a sve što proizvedu plasiraju na lokalno tržište surađujući s lokalnim mesnicama i ugostiteljskim objektima. Kroz Program ruralnog razvoja 2021. realiziran je projekt za uvođenje nove djelatnosti na obiteljsko gospodarstvo. U ruralnom turizmu uređenje objekta/građevine vrlo je važno zbog očuvanja njegove ambijentalnosti i vizualne atraktivnosti, ali i zato što se marketing i promocija temelje, prije svega, na uređenosti gospodarstva i njegovih pojedinih objekata/građevina (Demonja i Baćac, 2012). Projekt naziva „Kuća moje baštine” je osmišljen prema novim trendovima i zahtjevima turista, a s ciljem očuvanja povijesti obitelji, kulturne baštine i nasljeđa. Trend među suvremenim turistima je aktivnost i želja za integracijom u lokalnu sredinu, te doživljaj jedinstvenog ugođaja, a to je ono što se turistima nudi na imanju obitelji Berić. Obitelj bilježi u prosjeku oko 5 posjeta i noćenja gostiju godišnje, a radi se o specifičnim gostima koji traže takvu

vrstu smještaja i ponude, odnosno gostima s posebnim zahtjevima koji žele doživljaj života na selu. Drugi smještajni kapaciteti su bolje locirani jer, gravitirajući više gradskoj urbanoj sredini, privuku veći broj posjetitelja, onih koji žele dostupnost drugačijeg sadržaja koju nudi grad. Obitelj na svom imanju nudi osobni pristup turistima i mogućnost integracije turista u razne aktivnosti poput hranjenja životinja, ovaca i malih prasaca, kokoši te uživanja u ostalim sezonskim aktivnostima poput sadnje u plasteniku ili jednostavno šetnje sokacima kroz polja do objekata i uživanja u šumaricama i seoskoj idili. Već duži niz godina obitelj prikuplja starine iz svoje obitelji i čuva ih. To su predmeti i oruđa koje su koristili naši preci u obavljanju kućanskih poslova i poslova u poljoprivredi. Pojedini su od tih predmeta stari i preko sto godina. Uz obiteljsku kuću na imanju „Berić” nalazi se novija zgrada koja nema potpunu namjenu, zabatnog pročelja karakterističnog za gradnju starijih kuća u ovome kraju („kuće na čelo”). Kuća je uređena kombinacijom modernog industrijskog stila i etno stila u repliku stare slavonske kuće na dvije etaže koju čine prizemlje i potkrovlje. U prizemlju su blagavaonica i kuhinja za prijem turista, a u potkrovlju se nalaze dvije sobe za noćenje. Budući da su u njoj spremeni svi vrijedni komadi namještaja i ruho iz nasljeđa svih obitelji rodnog stabla, objekt dobiva naziv „Kuća moje baštine”. U dvijema sobama može boraviti obitelj s 4 – 5 članova, a mogući su i pojedinačni aranžmani, kao i grupni izleti više turista s razgledanjem prirode i proizvodnih objekata. U sklopu objekta je mali ured s recepcijom za prijem turista i blagavaonica za 15 gostiju. Taj prostor je moguće iznajmiti i pojedinačno za poslovne prezentacije. Uređena obiteljska kuća s postavom etno zbirke je dio ponude u kojoj turisti mogu uživati. Svaki predmet ima svoju priču i na gostima je da

otkriju ono što ih zanima. Vrijednost ove zbirke teško je procijeniti, ona je prvenstveno od kulturnog značaja jer se radi o starom namještaju, ruhu i nošnji te premetima koji su pažljivo rekonstruirani i vraćeni u život (Slika 1). Vrijednost projekta je i u njegovom ekološkom karakteru, jer aktivnosti i načini izgradnje imaju povoljan utjecaj na okoliš. Svi materijali ugrađeni i korišteni u izgradnji ove eko-etno kuće ponovno su korišteni, odnosno reciklirani. Stare cigle, crijep i grede korištene su za dekorativnu izgradnju zidova, fasada je izgrađena od stare cigle, a od greda je napravljen namještaj, odnosno kreveti za sobe po mjeri. Staro perje se ponovno koristi za jastuke i pokrivače na krevetima, kao i staro ruho, ručnici i dekorativni predmeti poput zavjesa i stolnjaka. Ugradnjom solarnih panela kao i ugradnjom fasadnog sustava kamene vune za uštedu energije, višestruko se štedi energija. Budući da su izvor dodatnog prihoda,

usluge smještaja i najma poslovnog prostora ekonomska su vrijednost projekta (Slika 2). Najveća od svega je duhovna vrijednost projekta i značenje ruralne eko-etno kuće „Kuća moje baštine“. Kako i sam naziv kaže, tamo su vrijedne uspomene i baština što su ruke predaka ostavile u nasljeđe i povjerile na čuvanje od zaborava. Posebno treba istaknuti zid s fotografijama svih članova obitelji naziva „Tko smo mi“, kojim se vizualno dočarava obiteljsko stablo svih četiriju obitelji od kojih je današnja obitelj Berić potekla (Slika 3). Na taj način iskazuju poštovanje prema načinu života koji su imali i tradiciji koju su gajili i prenijeli je na nove mlade generacije. Stare fotografije, knjige i razni zapisi predmeti su koji su na raspolaganju kao trajna etnološka postava koju je moguće doživjeti i razgledati jednim posjetom imanju ili noćenjem u kući punoj uspomena i priča iz prošlosti.

Slika 1.
Izvor: autor

Slika 2.
Izvor: autor

Slika 3.
Izvor: autor

Primjenom metode SWOT analize izrađena je tablica koja pobliže opisuje snage i slabosti, prilike i prijetnje koje razni čimbenici iz

unutarnjeg ili vanjskog okruženja imaju na objekt „Kuća moje baštine“.

Tablica 2. SWOT analiza razvoja ruralnog turizma „Kuća moje baštine“

SNAGA (S)	SLABOSTI (W)
– Posjedovanje vlastitih prirodnih i materijalnih resursa	– Kreditna zaduženja za uređenje objekta
– Bogato obiteljsko povijesno naslijeđe	– Nedovoljno promidžbenih aktivnosti
– Razvijena gastronomska ponuda domaćih proizvoda	– Neatraktivna lokacija samog objekta
– Povezanost gospodarstva s biciklističkim stazama i rutama	– Nedovoljno znanja o ruralnom turizmu
	– Nedostatak vremena za potpunu posvećenost bavljenja turizmom
PRILIKE (O)	PRIJETNJE (T)
– Sredstva EU fondova dostupna za dodatna ulaganja i daljnji razvoj sadržaja	– Nedovoljno financijskih sredstava usmjerenih na održavanje prirodnih i materijalnih resursa zavičaja
– Povećanje aktivnosti od strane turističke zajednice usmjerenih na marketing ruralnog turizma županije	– Nezainteresiranost mladih generacija za održavanje obiteljskih naslijeđa
– Razvoj dodatne infrastrukture i atraktivnih sadržaja u gradu	– Sve manje domaćih resursa za održavanje gastronomske ponude
– Edukacije o ruralnom turizmu i horizontalna povezanost sa subjektima sličnih djelatnosti	– Nezainteresiranost za marketing usmjeren na promociju biciklističkih staza, ruta i ruralnog turizma općenito

Izvor: izrada autora

Primjenom metode PESTLE analize identificirani najvažniji podčimbenici koji su ocijenjeni s obzirom na smjer utjecaja koji može biti pozitivan i negativan, a boduje se ocjenama od +5 do -5, na objekt „Kuća moje baštine“ pomnoženo sa stupnjem važnosti.

Tablica 3. PESTLE analiza razvoja ruralnog turizma „Kuća moje baštine“

	Snaga	Važnost	Ukupno
Političko okruženje			
Ulaskom u EU dostupnije tržište za strane turiste	+5	8	40
Visok PDV na usluge odlukama Vlade	-5	6	-30
Državne potpore i poticaji	+4	6	24
UKUPNO			34
Ekonomsko okruženje			
Sredstva EU fondova	+5	8	40
Potražnja za uslugama ruralnog turizma	+5	7	35
Cijena turističkih usluga u kontinentalnoj Hrvatskoj	-3	7	-21
Nezaposlenost	-2	5	-10
Blagi porast BDP-a	+3	4	12
UKUPNO			56

Socijalno okruženje			
Porast potražnje za ovom vrstom turizma	+5	7	35
Promjene u svijesti ljudi o zahtjevima i dodatnim sadržajima na odmoru	+5	8	40
Aktivnosti i programi turističkih zajednica	+5	3	15
UKUPNO			90
Tehnološko okruženje			
Skupa izgradnja objekata	-5	8	-40
Skupa tehnologija korištenja obnovljivih izvora energije	-5	8	-40
UKUPNO			-80
Pravno okruženje			
Pravna stečevina EU-a u svim fazama provedbe projekata	-5	7	-35
Nedorečen zakonski okvir	-5	7	-35
Administracija	-3	6	-18
Izmjena zakona i pravilnika usred provedbenih faza projekta	-4	4	-16
UKUPNO			-104
Ekološko okruženje			
Korištenje prirodnih resursa u poslovanju	+5	9	45
Obnovljivi izvori energije	+5	8	40
Reciklirani predmeti za ponovnu upotrebu	+5	7	35
UKUPNO			120
UKUPNO SVI ČIMBENICI			116

Izvor: izrada autora prema Kristić i Zmaić, 2012.

Političko okruženje ukupno ima jako mali, iako pozitivan rezultat (+34). Zbog pozitivnog i velikog priljeva stranih turista, negativan utjecaj visokog PDV-a na usluge (13%) nema negativan utjecaj na politički čimbenik u cijelosti. Ekonomsko okruženje ima pozitivan rezultat (+56). U Republici Hrvatskoj je početkom travnja 2024. godine u evidenciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje registrirano 118.077 nezaposlenih osoba (www.hzz.hr, 2024). Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (www.

dzs.hr, 2024.), BDP u Hrvatskoj je u četvrtom tromjesečju 2023. godine za 2,8 % veći u odnosu na isto razdoblje 2022. godine. Državni poticaji i potpore su relativno visoki u poljoprivredi pa tako olakšavaju financijsku stranu bavljenja turizmom, a postoje mogućnosti povlačenja novčanih sredstava i iz Europskih fondova za uvođenje novih diverzificiranih usluga na gospodarstvo, te razvoja istih. Posebno važan element marketinškog miksa je cijena turističkog proizvoda. Cijena utječe na

privlačnost i posjećenost neke turističke destinacije. Relativno niska cijena noćenja u kontinentalnom dijelu Hrvatske za uslugama noćenja od strane turista je destimulirajuća za daljni razvoj turističkih objekata. Cijena noćenja kreće se između 50 i 70 eura (ovisno o vrsti usluge), a cijene tekućeg održavanja, amortizacije objekta i cijene rada su visoke. Socijalno okruženje bilježi pozitivan rezultat (+90) zbog toga što je potražnja turista za ovom vrstom turizma porasla, kao i svijest turista o zahtjevima za drugačijim vrstama sadržaja na odmoru. Dionici privatnog i javnog sektora u turističkom razvoju jednako su važni jer preuzimaju aktivnu ulogu u kreiranju ponude i destinacije. O nužnosti ove partnerske suradnje u kreiranju turističke ponude i prepoznatljivosti destinacije u turizmu analitički govore Gržinić i Florićić (2015). Turističke zajednice imaju potencijal za visok utjecaj na rast čimbenika sociološke okoline, koji ne ostvaruju u potpunosti. Tehnološko okruženje bilježi negativan rezultat (-80) zbog visokih cijena

objekata u tom sektoru, kao i skupih novih tehnologija za korištenje obnovljivih izvora energije i potencijalnih ušteda i ekološkog aspekta cjelokupnog projekta. Pravno okruženje također bilježi negativan rezultat (-104) zbog čestih izmjena zakona i pravilnika usred provedbe projekta, te nedorečenih zakonskih okvira. Pravna nesigurnost daje negativnu konotaciju projektima EU-a i svakome pravo da tumači zakone i pravilnike na svoj način, što također povlači i veliku administraciju za sobom i samo dodatno otežava sve faze provedbe projekta. Ekološko okruženje ima izrazito pozitivan rezultat (+120), te najveći broj bodova u ovoj analizi, zbog toga što je cijeli projekt povezan s prirodom i pozitivno na nju utječe. U turističkom objektu „Kuća moje baštine“ koriste se obnovljivi izvori energije u obliku solarnih panela, a samo poslovanje je djelomično u prirodi. Putevi, polja, šumarci i obori za ispašu stoke koriste se u sklopu ponude izletišta koje turisti i grupe turista mogu doživjeti prilikom svog posjeta.

ZAKLJUČAK

Kako je svako područje Hrvatske jedinstveno i specifično na svoj način, s posebnim krajolicima i prirodnim ljepotama te kulturnom baštinom svakog kraja, može se zaključiti da se aktivnosti razvoja agroturizma trebaju odvijati strateški na manjim lokalnim područjima, uz veliku podršku lokalne zajednice kako bi se maksimalno iskoristili svi potencijali. To proizlazi iz specifičnosti agroturizma i njegove krhke međuovisnosti o drugim aktivnostima i razvoju cijelog područja. Da bi se osigurao konstantan razvoj, potrebno je stalno raditi na zajedničkom kreiranju novih i privlačnih sadržaja te jednoj jedinstvenoj turističkoj ponudi koja destinaciju čini posebnom i privlačnom. Tu prije svega treba

naglasak dati na poduzetnike, osnaživati ih da podržavaju jedni druge u aktivnostima i dati im slobodu da osmisle nove zajedničke partnerske aktivnosti pod vodstvom turističkih zajednica. Prirodni i kulturni resursi predstavljaju dobru osnovu razvoja agroturizma, ali nisu jedina i presudna stvar. U svom daljnjem razvoju gospodarstvo bi svoje aktivnosti, iako im turizam nije primarni izvor prihoda, trebalo usmjeravati u razvoj suradnje s turističkom zajednicom i drugim gospodarskim subjektima i razvijati se dalje uvodeći nove aktivnosti i sadržaje. Turističke zajednice svojom podrškom u koordiniranju aktivnostima mogu utjecati na stvaranje novih znanja kao i zajedničkih aktivnosti. Kroz razne edukacije o

programima potpora i poticaja u turizmu bili bi zajednički uspješniji u povlačenju sredstava koja su dostupna. U PESTLE analizi kod ocjene socioloških *čimbenika* vidljiv je relativno mali utjecaj turističke zajednice, što negativno utječe i na razvoj ovog objekta. Ukoliko bi se taj utjecaj povećao, stvorila bi se zajednička vizija i jasan smjer razvoja agroturizma na lokalnom području, što u konačnici pridonosi gospodarskom i demografskom razvoju cijelog područja te razvoju destinacije cjelokupnog kraja. Iz provedene PESTLE analize vidljiv je

ukupan rezultat projekta „Kuća moje baštine“ od +116 bodova. *Čimbenici* okoline unatoč negativnom djelovanju političkih, tehnoloških i pravnih *čimbenika* ipak ostvaruju pozitivan učinak na cjelokupno poslovanje i turizam u ruralnom području. Ako dobiveni rezultat usporedimo s maksimalnim brojem bodova koji je moguće ostvariti u ovoj analizi, a on iznosi +1000, tada možemo zaključiti kako je idealni rezultat daleko, ali ipak dostižan i moguć uz podršku cjelokupne zajednice i zajedničke vizije napretka.

LITERATURA

- Crnčan, A., Kralik, I., Kranjac, D., Bolvari, K. (2018): Evidentiranje troškova na gospodarstvima s ekološkom proizvodnjom. *Agriculture in nature and environment protection*. Jug, D., Brozović, B. (ur.): 264-268.
- Deže, J., Lončarić, R., Sudarić, T. (2018): Značenje regionalne prepoznatljivosti razvoja autohtonih proizvoda u razvoju turizma- Second International Scientific Conference on Economics and Management - EMAN 2018.: 735-742.
- Demonja D., Baćac R. (2012): Baština i tradicija u oblikovanju turističke ponude na ruralnom prostoru Hrvatske. *Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja* 11(21): str. 205-218.
- Franić, R., Grgić, Z. (2002): Agroturizam na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu u Hrvatskoj Pretpostavke i izgledi razvitka - Studij slučaja, *Agriculturae conspectus scientificus* 67(3): 131-141.
- Gržinić J., Floričić T. (2015): Turoperator i hotelijeri u suvremenom turizmu. Sveučilište Jurja Dobrile Pula.
- Kušen, E. (2002): Turistička atrakcijska osnova, Zagreb, Institut za turizam.
- Kristić, J., Zmaić, K. (2012): Kompetitivna analiza proizvoda ruralnog turizma. Knjiga sažetaka III. Međunarodnog kongresa o ruralnom turizmu Ruralni turizam – pokretač održivog razvoja. Katica, D., Demonja, D. (ur.), Klub članova Selo i Institut za međunarodne odnose, Zagreb: 112-113.
- Sudarić, T., Zmaić, K., Deže, J. (2018): Identifikacija u vrednovanje činitelja razvoja ruralnog turizma, IV. međunarodni kongres o ruralnom turizmu. *Novo vrijeme - vrijeme za ruralni turizam*. Jurdana, D.S., Milohnić, I. (ur.): 267-269.
- Štefanić, I. (2015): Inovativno poduzetništvo 3. TERA Tehnopolis d.o.o., Osijek, 402.

www.hzz.hr, <https://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1> [www.slavonia-bike.com, https://www.slavonia-bike.com/ruta/101-posavska-poucna-ruta](http://www.slavonia-bike.com/ruta/101-posavska-poucna-ruta)

www.dzs.hr, <https://podaci.dzs.hr/2023/hr/58249> www.htz.hr/sites/default/files/2024

Kuća moje baštine - A Combination of Tradition and of a Modern Lifestyle

ABSTRACT

As a consequence of a phenomenon and as a result of today's fast urban lifestyle, a large number of population harbors a desire to return to the nature. The existing natural and cultural resources of the Slavonian region are conducive to the development of agritourism, which opens up countless possibilities for the development of rural areas. By virtue of an introduction of nonagricultural activities into their offer as an additional income, the development and improvement of agricultural production, of all service activities and other family farms, and especially of their economic stability comes along with the development of rural tourism. The development of rural tourism encourages the revitalization of rural areas, contributes to the valorization of cultural heritage, and supports the creation of a year-round tourist product, in spite of a somewhat seasonal nature of tourism industry. Researching the case of Kuća moje baštine as an example of good agritourism practice, the goal was to examine a contribution to the development of Nova Gradiška's destination identity and to examine how and in what way it enriches the local offer. In the paper, the SWOT and PESTLE analyses were applied, which refer to the possible risks and opportunities for the development of a replica ethnic house. Perceivable herein is an important role of the tourist boards, which are in charge of tourism-industry development. In their systematic and coordinated work, the local tourist boards are responsible for the recognition of all potentials of a local rural area and for the empowerment of all participants in order to successfully overcome the weaknesses and threats they face.

Keywords: rural tourism, local offer, nonagricultural activities, revitalization of rural areas, Kuća moje baštine